

Luk 5, 36-39
Votum/groet; Gez 107; gebed; lezen Luk 5, 27-39; NLB 512: 1-4; preek; LvK 78; gelbel met Gez 123: 1, 5; gebed; collecte; NLB 150a; zegen
Bergschenhoek 7.1.2018 / Berkel 4.3.2018 / Nieuwerkerk 13.1.2019

Wat heb jij liever, oud of nieuw? dia

Wat zou jij zeggen? Heb je liever oud, of nieuw? Misschien zeg je: dat ligt er aan. Sommige dingen heb ik liever nieuw. Een auto, een mobiel, kleding. Zeker als er techniek bij komt kijken, is het nieuwe vaak beter dan het oude. Wat als het gaat om een huis? Sommige mensen willen graag nieuwbouw. Anderen gaan voor een oud, karakteristiek huis. Wat dacht je van wijn? Toevallig ook waar Jezus het over heeft in Lukas 5. Er is wijn die je beter een paar jaar kunt laten liggen. Oud betekent soms: beter. Jong is de wijn nog niet zo goed op smaak. Dus, is nieuw altijd beter dan oud? In zaken van geloof en kerk geeft die vraag soms best discussie en wrijving. Sommige mensen willen vernieuwen. Anderen houden alles liever bij wat het is. Is nieuw altijd beter? Wat is er mis met oud? Ja, dat geeft op z'n minst gesprek en soms zelfs irritatie over en weer. Wat is goed of wat is beter, oud of nieuw? En hoe ga je goed om met oud en met nieuw?

dia In het begin van Jezus' optreden speelde deze vraag ook in een zeker opzicht. Jezus trekt rond. Hij preekt, geneest mensen, laat van zich horen. Het maakt de tongen los! Lukas beschrijft hoe Jezus andere dingen doet en zegt dan de mensen gewend zijn. We lazen dat in Lukas 5. Jezus gaat bij een tollenaar op bezoek en maakt van hem een leerling. Een tollenaar! Niet normaal! En dan vallen Jezus' leerlingen ook nog eens op, omdat ze niet vasten. Elke rechtgeaarde Jood deed aan vasten. Jezus' leerlingen eten en drinken maar raak. Kan dat zomaar? Iets eerder vertelde Lukas dat Jezus een verlamde man zijn zonden vergeeft. Ja, maar zonden vergeven – dat mag alleen God toch doen! En hierna vertelt Lukas dat helemaal op zijn eigen manier omgaat met de sabbat. Hij noemt zichzelf zelfs de Heer van de sabbat... Jezus uit Nazaret blijkt een nieuwlichter, die heilige huisjes omver schopt en gerespecteerde tradities overboord zet. Het zet kwaad bloed bij de mensen. Joodse leiders vallen Jezus aan. Wie denkt Jezus dat Hij is?

Jezus is nieuwe wijn dia

Je zou denken: laat Jezus een beetje rekening houden met zijn publiek, de dingen nuanceren, zoeken naar overeenkomsten... Dat zou ik doen: de nuance zoeken. Maar Jezus niet. Hij sust niet: och, valt wel mee met dat nieuwe van Mij... Zo nieuw ben Ik niet. Beschouw Mij als oude wijn in een nieuwe zak... Meer van hetzelfde dus. Andere buitenkant, maar van binnen hetzelfde als altijd.

Integendeel, zegt Jezus. Bij Mij begint inderdaad een nieuwe tijd, zegt Jezus. Alles nieuw – dat past precies bij Jezus. Ik laat jullie op een nieuwe manier denken over God en over wat het betekent om te leven met Hem. Oude schema's gaan inderdaad overboord. Jullie zeggen dat

alleen God kan vergeven? Ik heb juist gezag van God gekregen om zonden te vergeven. Jullie zeggen: tollenaars horen er niet bij? Ik zeg je, Gods nieuwe wereld is juist voor hen. Jullie zeggen: een mens moet zich houden aan onze regels en gebruiken over sabbat en vasten. Ik zeg je: Ik ben de Heer van de sabbat. Wie Ik ben? Ik ben de dokter die de zieken beter komt maken. De bruidegom die van het leven een feest maakt...

Zie je? Jezus nuanceert niks. Hij doet er eerder een schepje bovenop. Ik *bén* nieuw, zegt Hij. Zo kom Ik. Als een nieuwe mantel. Als nieuwe wijn. Dat wil niet zeggen dat het oude slecht is. Nee hoor, het oude is goed. Net zoals bij oude wijn. Oude wijn smaakt vaak erg goed. Het is wijn die lang heeft liggen rijpen. De wetten van Mozes en de woorden van de profeten zijn niet slecht of onzin. Jezus zegt niet: weg met die oude troep. Het oude is niet slecht, maar *het nieuwe is meer*. Ik ben nieuw! Ik ben meer dan Mozes, meer dan de profeten! Ik ben de nieuwe wijn van Gods koninkrijk!

dia De vraag voor jou en mij is dan: hoe kijk jij tegen Jezus aan? Ik ben nieuw, zegt Jezus. Is Hij dat, ook voor jou? Of is Hij 'oud nieuws' voor jou? Soms gaat dat zo. Het gaat zo vaak over Jezus, dat je dat nieuwe, sprankelende en bruisende van Hem niet meer zo voelt. Of je sluit Jezus een beetje op in wat jij belangrijk of normaal vindt. Hij zegt en vindt precies hetzelfde als jij. Hij bevestigt jouw gelijk, jouw manier van denken over God en over wat goed is om te doen. Maar Jezus is dus nieuwe wijn. Nog steeds. Hij laat zich niet opsluiten in jouw tradities en gewoonten. Hij past zich niet aan aan wat jij en ik normaal en vanzelfsprekend vinden. Het is eigenlijk de bedoeling dat wij met elkaar collectief een soort jeuk van Jezus krijgen. Altijd. Hij wil jou wegtrekken bij uit onze comfortzones. Ik verander jouw beeld van God, jouw kijk op jezelf en jouw gedachten over wat wel of niet goed is om te doen. Ik kom in jouw leven als bruisende, jonge wijn! Wil jij Hem zo ontvangen?

Nieuwe wijn kan niet in oude wijnzakken **dia**

En nou zitten we in het hart van de zaak. *Hoe ontvang jij Jezus?* Daarover gaat die vergelijking van Jezus over nieuwe wijn in nieuwe wijnzakken. Jezus zegt: Iedereen weet dat nieuwe wijn in nieuwe wijnzakken moet. Nieuwe wijn gist namelijk nog een beetje na. Gaat als het ware nog een beetje uitzetten. En dan heb je nieuwe wijnzakken nodig. Die werden in Jezus' tijd vaak gemaakt van geitenhuiden. Zoiets als dit. Nieuw waren die wijnzakken nog soepel; ze konden nog een beetje uitrekken. Maar oude wijnzakken niet. Die waren droog en hard geworden. Als je daar nieuwe wijn in doet, die gaat na gisten, dan gaat het fout. De zak barst open en de wijn loopt weg...

Net als bij een mantel. Op een oude mantel ga je ook niet een nieuwe lap zetten. Zo'n nieuwe lap gaat krimpen en trekt die hele mantel kapot. Oud en nieuw gaan in deze gevallen niet samen. Doe je dat wel, raak je ze allebei kwijt. Koop dan liever een nieuwe mantel. Klinkt logisch toch! Zo werkt het vandaag nog. Logica die wij net zo goed kennen. De nieuwste versie van Battlefield Revolution ga je niet op een pc'tje met Windows Vista zetten. Een Rolls Royce 6.8 liter V12 biturbo motor bouw je niet in een oude daf. Zo is het ook met Mij, zegt

Jezus. Om Mij te ontvangen als de nieuwe wijn die Ik ben, kun je niet meer toe met oude wijnzakken. Er zijn nieuwe nodig! Ofwel: een compleet nieuwe manier van leven om Mij te ontvangen!

dia Nu wordt deze gelijkenis van Jezus vaak toegepast op hoe je met oude en nieuwe vormen omgaat in de kerk. Jezus zou hier zeggen: bij Mij passen alleen maar nieuwe vormen. Denk aan muziek, liturgie, vormen van gemeente zijn. Oude vormen moeten weg. Wie niet mee wil met de tijd, kan Jezus niet ontvangen. Volgens mij gaat het een beetje dieper, wat Jezus bedoelt. Het gaat niet om nieuwe *vormen*, maar om nieuwe *mensen*. Je kunt heel vooruitstrevend en modern zijn, maar toch nog steeds een oude wijnzak. Je denkt volgens oude patronen. De dingen moeten gaan zoals *jij* wilt en zoals *jij* mooi vindt. Jezus zou zeggen: dat vind Ik 'oud'. Nieuw is juist: je laat je door Mij leiden, je wilt Mij ontvangen. Het kan Jezus niet zoveel schelen of je vooruitstrevend of behoudend bent. Zijn grote vraag is: is het je om Mij te doen? Wil je Mij ontvangen in al mijn nieuwheid, scherpheid en verandering? Ik zou willen dat onze gesprekken en discussies iets meer daarover zouden gaan. Niet: hoe pakken we de dingen aan, gaan we mee met de tijd of juist niet, maar: hoe ontvangen wij Jezus, ben ik en zijn wij samen bereid om alles van onszelf los te laten en echt voor Jezus alleen open te gaan staan?

Wat zegt Jezus dus? Om Mij te kunnen ontvangen, is een compleet nieuwe manier van mens zijn nodig. Oud is, dat je zegt: het gaat om wat ik wil, wat ik voel, wat ik belangrijk vind, normaal vind, hoe ik denk dat het moet. Nieuw is: Jezus in het midden, Hém ontvangen, ik zet Mij voor Hem open, ik wil me laten leiden door zijn Geest alleen. Want nieuwe wijn kan niet in oude wijnzakken!

Wees een nieuwe wijnzak! **dia**

Vandaar is de vraag die je bij dit verhaal van Jezus kunt stellen deze: *wat voor zak ben jij?* Een wijnzak, dan hè... Een oude of een nieuwe? Ik kijk naar die mensen met hun kritiek op Jezus. Verdachte nieuwlichter die Hij is... Jezus is eigenlijk best mild naar hen. Zij zijn de mensen over wie Jezus het heeft in vers 39: de mensen die de oude wijn nog prima vinden – waarom zouden we nieuwe wijn willen drinken? De oude wijn *is* ook goed, zegt Jezus. Maar het punt is: Jezus is *nieuwe* wijn. Hij is niet oude wijn in een nieuwe zak. Maar compleet nieuwe wijn. En bij nieuwe wijn moeten nieuwe wijnzakken. En dààr hebben de Joodse leiders geen oog voor. Ze weigeren de nieuwe wijn die Jezus is. En zo missen ze de beste wijn die God ooit geschonken heeft...

Begrijp je waar het naartoe gaat? Jezus daagt uit, dringt aan. Probeer de nieuwe wijn uit. Sta open voor het nieuwe dat Ik breng. Het oude is goed, maar het nieuwe nog beter. Vandaar: *wat voor wijnzak ben jij?* Om Mij te ontvangen en te begrijpen moet je een nieuwe wijnzak zijn. Lapwerk kan niet. Nieuwe wijn kan niet in oude wijnzakken. Een beetje nieuw en een beetje oud gaat niet werken. Een beetje voor Jezus kiezen en voor de rest alles bij het oude laten. Nieuwe wijn moet in nieuwe wijnzakken!

En daarmee is de grote vraag voor de mensen toen en voor jou en mij nu: hoe ontvang jij Jezus? Je kunt een oude wijnzak blijven. Jezus mag voor jouw zonden sterven, maar verder wil je zelf graag de regie houden over je leven... Jezus mag een deel van jouw aandacht, jouw tijd, vooral als jij zelf behoefte hebt aan Hem... Jezus mag zijn koninkrijk brengen in onze wereld, zolang als ik toch ook een beetje door kan gaan met mijn eigen koninkrijkje... Als ik eerlijk ben, ben ik nog best vaak een oude (wijn)zak. In hoe ik omga met anderen, in mijn ongeduld, in mijn vasthouden aan eigen gelijk, gaan voor eigen gevoel, ruimte maken voor wat ik verlang...

Maar wat past bij Jezus zijn mensen die zich *helemaal* voor Hem openen. Die zeggen: in àlles wil ik Hem ontvangen en mij door Hém laten leiden. Het past niet bij mijn gewoontes. Het gaat dwars in tegen mijn tradities, tegen wat ik geleerd heb. Het botst met wat ik voel of zelf wil. Het strookt niet bij wat mensen om mij normaal en vanzelfsprekend vinden. Het doet zelfs misschien wel pijn in mijn bestaan. Maar *Hij is mijn nieuwe wijn*. De dokter die mij geneest, de bruidegom die van mijn leven een feest maakt. Door Hém alleen wil ik mij laten leiden, elke stap, wat er ook gebeurt, in alles, door alles heen! Zo ben je een nieuwe wijnzak. Zo alleen zul je genieten van de nieuwe wijn die Jezus is, de heerlijke, bruisende wijn van Gods nieuwe wereld! Proost!

Amen